

De verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige toekomst

11 juni 2023
208695

Zorgplicht verwijst naar de wettelijke verantwoordelijkheid en plicht van een persoon of organisatie om de belangen en het welzijn van anderen te beschermen. Bij pensioenuitvoerders houdt de zorgplicht in dat zij de verantwoordelijkheid hebben om het belang van hun deelnemers te behartigen en hen te helpen bij het maken van weloverwogen beslissingen met betrekking tot hun pensioen.

Inleiding

Het pensioenlandschap is voortdurend in beweging en de complexiteit ervan heeft geleid tot een grotere behoefte aan bescherming en begeleiding voor deelnemers. Pensioenuitvoerders spelen een cruciale rol in het waarborgen van de financiële toekomst van deelnemers. Ze zijn verplicht om de belangen van deelnemers te behartigen en ervoor te zorgen dat zij in staat zijn om passende pensioenkeuzes te maken. In dit essay onderzoek ik de zorgplicht van pensioenuitvoerders, met de nadruk op hun verantwoordelijkheid om deelnemers te informeren, adviseren en begeleiden. We kijken ook naar de recente ontwikkelingen, zoals de nieuwe Wet toekomst pensioenen en de aanscherping van de zorgplichteisen.

Nieuwe wetgeving en aanscherping van zorgplichteisen

De Wet toekomst pensioenen is een nieuwe pensioenwet die in Nederland wordt geïntroduceerd om het pensioenstelsel te hervormen. Het doel van deze nieuwe wetgeving is om het pensioenstelsel transparanter, persoonlijker en flexibeler te maken. De Wet toekomst pensioenen heeft geleid tot aanscherping van de zorgplichteisen voor pensioenuitvoerders. De zorgplicht vereist dat pensioenuitvoerders, zoals pensioenfondsen en verzekeraars, de belangen van hun deelnemers vooropstellen en hen op een eerlijke en transparante manier behandelen. Dit betekent onder andere dat pensioenuitvoerders duidelijke en begrijpelijke informatie moeten verstrekken over de opbouw, uitkeringen en risico's van het pensioen. De Wet toekomst pensioenen legt meer nadruk op het belang van informeren, adviseren en begeleiden van deelnemers, zodat deelnemers weloverwogen keuzes kunnen maken met betrekking tot hun pensioen.

Meer keuzemogelijkheden, meer risico's

De nieuwe Wet toekomst pensioenen streeft naar een meer individualistisch pensioensysteem. Met de komst van de Wet toekomst pensioenen krijgen deelnemers meer zeggenschap over hun pensioen en worden de deelnemers geconfronteerd met een grotere mate van keuzevrijheid en verantwoordelijkheid. Hoewel dit nieuwe pensioenstelsel nieuwe mogelijkheden biedt, brengt het ook meer risico's met zich mee.

Een van de belangrijkste risico's is dat deelnemers mogelijk niet goed geïnformeerd zijn of in staat zijn om de juiste keuzes te maken met betrekking tot hun pensioen. Het begrijpen van complexe financiële producten, beleggingsopties en de langetermijneffecten van verschillende keuzes kan moeilijk zijn voor deelnemers zonder de juiste kennis en ervaring. Dit kan leiden tot verkeerde beslissingen en het niet realiseren van de beoogde pensioendoelen.

Daarnaast kan het toenemen van keuzemogelijkheden ook leiden tot keuzestress. Het maken van beslissingen over het pensioen is een belangrijke en langdurige aangelegenheid die grote financiële gevolgen kan hebben. Het hebben van te veel keuzes kan overweldigend zijn en deelnemers kunnen onzekerheid ervaren over welke optie het beste is voor hun situatie. Dit kan leiden tot uitstelgedrag of het nemen van impulsieve beslissingen die later als ongunstig kunnen worden beschouwd.

Hierdoor is het belangrijk dat pensioenuitvoerders weten dat hun rol meer is dan alleen informatie verstrekken. Er is behoefte aan een verbeterde zorgplicht en ondersteuning. Voor pensioenuitvoerders betekent dit dat de (gewezen) deelnemer, (gewezen) partner en of pensioengerechtigde op een adequate wijze begeleid moeten worden in de veranderingen en de nieuwe keuzes die daarbij komen kijken. Het is belangrijk dat er voldoende informatie en ondersteuning beschikbaar is om ervoor te zorgen dat deelnemers weloverwogen beslissingen kunnen nemen. Hier komt de verantwoordelijkheid van pensioenuitvoerders om de zorgplicht te vervullen.

Tekortkomingen in de zorgplicht

Hoewel pensioenuitvoerders nu al een zorgplicht hebben om deelnemers te helpen bij het maken van passende pensioenkeuzes, zijn er enkele zaken waarin zij mogelijk nog tekortschieten. Dit kan leiden tot negatieve gevolgen voor de deelnemers, zoals financieel verlies, gebrek aan vertrouwen in het pensioenstelsel en het niet realiseren van de beoogde pensioendoelen.

Het regelmatig en adequaat communiceren met deelnemers is essentieel voor het vervullen van de zorgplicht. Pensioenuitvoerders schieten tekort in het verstrekken van duidelijke en begrijpelijke informatie aan deelnemers, ze worden vaak overladen met complexe informatie. Hierbij kan gedacht worden aan zaken zoals de opbouw van het pensioen, transparantie over de kosten, beleggingsstrategieën en de mogelijke risico's. Dit kan deelnemers belemmeren in het maken van keuzes voor hun pensioen.

Ondanks dat pensioenuitvoerders vaak algemene informatie verstrekken, bieden zij hiermee onvoldoende advies aan hun deelnemers. Elke deelnemer heeft unieke behoeften en doelen. Er kan meer nadruk worden gelegd op individuele ondersteuning en de persoonlijke situatie van een deelnemer.

Pensioenkeuzes gaan gepaard met verschillende financiële risico's, zoals beleggingsrisico en levensverwachtingsrisico. Pensioenuitvoerders kunnen deelnemers beter informeren over deze risico's en hen helpen begrijpen hoe ze de risico's kunnen beheren.

Het identificeren en aanpakken van eventuele tekortkomingen in de zorgplicht vereist een gezamenlijke inspanning van alle belanghebbenden, met als doel het beschermen van de belangen van deelnemers en het vertrouwen in het pensioenstelsel te versterken.

Verbeteringen in de zorgplicht

Het verbeteren van de zorgplicht ten opzichte van deelnemers in het pensioenstelsel is van groot belang om ervoor te zorgen dat zij eerlijke en adequate pensioenvoorzieningen ontvangen. Om de zorgplicht en ondersteuning te verbeteren, moeten pensioenuitvoerders investeren in effectieve communicatie en voorlichting.

Pensioenuitvoerders moeten zorgen voor transparante en begrijpelijke communicatie met deelnemers. Dit omvat het verstrekken van heldere informatie over pensioenregelingen, opbouw en uitkeringen, kosten, risico's en beleggingsbeleid. Het vermijden van vakjargon en gebruik maken van eenvoudige en toegankelijke taal kan de begrijpelijkheid vergroten. Het gebruik van visuele hulpmiddelen, zoals video's, kan ook helpen bij het verduidelijken van belangrijke pensioenconcepten.

Het is belangrijk dat pensioenuitvoerders actief betrokken zijn bij deelnemers en proactief communiceren. Dit betekent niet alleen het verstrekken van informatie wanneer er veranderingen plaatsvinden, maar ook regelmatig contact onderhouden en deelnemers op de hoogte houden van ontwikkelingen en mogelijkheden. Door regelmatig te communiceren, kunnen pensioenfondsen een betere relatie met deelnemers opbouwen en hun vertrouwen vergroten.

Pensioenuitvoerders kunnen deelnemers ondersteunen door middel van voorlichting en educatie. Dit kan inhouden dat zij informatie verstrekken over de verschillende keuzemogelijkheden en de mogelijke consequenties daarvan. Ook kunnen pensioenfondsen deelnemers adviseren en begeleiden bij het maken van keuzes die aansluiten bij hun persoonlijke situatie en doelen. Het bieden van heldere tools, online platforms, workshops, Webinars en individuele gesprekken kan deelnemers helpen bij het nemen van weloverwogen beslissingen.

In het digitale tijdperk is het belangrijk dat pensioenuitvoerders gebruiksvriendelijke digitale tools en pensioencomputers aanbieden. Dit stelt deelnemers in staat om gemakkelijk toegang te krijgen tot hun pensioeninformatie, hun pensioenstatus te volgen en simulaties uit te voeren waarmee zij diverse scenario's kunnen verkennen en beter inzicht kunnen krijgen in de keuzemogelijkheden. Dit kan het gemak vergroten en deelnemers aanmoedigen om actiever betrokken te zijn bij hun pensioenplanning.

Het aanbieden van onafhankelijk advies aan deelnemers kan hen helpen bij het nemen van pensioen gerelateerde beslissingen. Pensioenuitvoerders kunnen samenwerken met gekwalificeerde pensioenadviseurs om deelnemers te voorzien van deskundig advies dat aansluit bij hun individuele behoeften en doelen. Door persoonlijke begeleiding kunnen deelnemers hun specifieke pensioenvragen stellen, hun persoonlijke situatie bespreken en gerichte adviezen ontvangen die aansluiten bij hun behoeften en doelen.

Door deze verbeteringen door te voeren, kunnen pensioenfondsen deelnemers beter ondersteunen en ervoor zorgen dat zij de informatie en begeleiding krijgen die ze nodig hebben om weloverwogen pensioenbeslissingen te nemen. Het uiteindelijke doel is om de financiële welzijn van deelnemers te waarborgen en hen te helpen bij het realiseren van een stabiele en comfortabele toekomst.

Rol werkgever

De werkgever kan een belangrijke rol spelen bij het vergroten van het pensioenbewustzijn en het ondersteunen van deelnemers bij het nemen van pensioen gerelateerde beslissingen. Zij staan weliswaar dichterbij de deelnemer dan de pensioenuitvoerders. Sterker nog: uit onderzoek blijkt dat onder Nederlanders die geïnformeerd worden door de werkgever het aantal pensioenbewusten twee keer zo hoog is.

Het betrekken van werkgevers bij het vergroten van het pensioenbewustzijn en het ondersteunen van werknemers bij pensioenbeslissingen is belangrijk omdat werkgevers een directe relatie hebben met hun werknemers en een invloedrijke rol spelen bij het creëren van een pensioencultuur binnen het bedrijf. Door actief te investeren in het informeren van werkgevers in pensioencommunicatie, educatie en ondersteuning, kunnen werkgevers werknemers helpen om beter voorbereid te zijn op hun financiële toekomst en hun pensioendoelen te realiseren.

Conclusie

Het is duidelijk dat pensioenuitvoerders hun rol moeten uitbreiden en zich actiever moeten inzetten om deelnemers en werkgevers te ondersteunen bij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

De zorgplicht van pensioenfondsen is van groot belang bij het ondersteunen van deelnemers bij het maken van passende pensioenkeuzes. De recente wetgeving en aanscherping van de zorgplichten hebben geleid tot een grotere nadruk op informeren, adviseren en begeleiden, waarbij rekening wordt gehouden met de complexiteit en risico's van pensioenkeuzes. Het is cruciaal dat pensioenfondsen deelnemers actief ondersteunen en hen voorzien van de nodige informatie om weloverwogen beslissingen te nemen die aansluiten bij hun individuele behoeften en voorkeuren.

Door een evenwicht te vinden in de dynamiek tussen pensioenuitvoerders en deelnemers, de samenhang tussen keuzes en risico's, en het begrip van individuele voorkeuren en behoeften, kunnen pensioenfondsen een waardevolle rol spelen in het waarborgen van de financiële toekomst van deelnemers.

Eigen mening

Ik kan er uiteraard niet omheen dat pensioenuitvoerders een actievere rol moeten spelen om de zorgplicht ten opzichte van deelnemers te verbeteren. Het verstrekken van begrijpelijke informatie, meer communicatie en educatie zal deelnemers in staat stellen weloverwogen beslissingen te nemen over hun pensioen.

Echter ondanks de grote rol van de pensioenuitvoerders, vind ik ook de eigen verantwoordelijkheid van de deelnemer een belangrijk aspect als het gaat om het maken van pensioen gerelateerde beslissingen. Het is als deelnemer belangrijk om bewust te zijn van de mogelijkheden die er zijn en gebruik te maken van de informatie die gegeven wordt. Door proactief te zijn en actief betrokken te zijn bij hun pensioen, kunnen deelnemers hun financiële toekomst beter beheren en streven naar een comfortabel pensioeninkomen.

Maar voordat deelnemers hiertoe in staat zijn is het uiteraard noodzakelijk dat pensioenuitvoerders zich continue blijven inspannen om het pensioenbewustzijn van zowel de deelnemer als werkgever aan te wakkeren en te blijven vergroten door middel van de juiste informatie, communicatie, educatie en begeleiding.

Bibliografie

[Home | Ons nieuwe pensioen](#)

[Uitbreiding zorgplicht pensioenuitvoerders - KPMG Nederland](#)

[De zorgplicht van een goed werkgever en pensioen | Blog | Post & Bouter Advocaten Barneveld \(postbouter.nl\)](#)

[Veranderend karakter van pensioen leidt tot meer zorgplichten voor pensioenfondsen - Leiden Law Blog](#)

[Occasional_1_-_Zorgplicht_voor_pensioen.pdf \(netspar.nl\)](#)

[Cruciale rol voor werkgevers bij vergroten pensioenbewustzijn - Wijzer in geldzaken](#)

[Zorgplichten en Pensioenfondsen: aandachtspunten voor het nieuwe pensioenstelsel \(ser.nl\)](#)

Documentatie eigen organisatie

Autoriteit Financiële Markten: Voorlopige leidraad keuzebegeleiding, Stel deelnemers in staat om een passende pensioenkeuze te maken.

APG: Keuzebegeleiding 2023 – Methodologie, Hoe pensioenfondsen kunnen helpen om de deelnemers passende financiële keuze te laten maken